

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-VO

ntc-vo De Kraanvogel

School : ntc-vo De Kraanvogel
Plaats : Kampala, Oeganda
BRIN-nummer : 30MU
Datum schoolbezoek : 7, 8 en 9 mei 2018
Datum vaststelling : 31 augustus 2018

Inhoud

- 1 Inleiding 5
- 2 Kwaliteitsprofiel 7
- 3 Beschouwing 9
- 4 Vervolg van het toezicht 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-VO De Kraanvogel in Kampala, Oeganda, in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan geen documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van, indien beschikbaar, documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij de leslocaties Heritage en Rainbow (leerlingen in de leeftijd van groep 5 tot en met 8), en Ambrosoli groep 1 tot en met groep 4 zijn bezocht. Op de International School of Uganda (ISU) is een groep bezocht met leerlingen in de leeftijd van groep 6 tot en met het niveau van de derde klas voortgezet onderwijs. In deze groepen is de onderwijspraktijk geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- Gesprekken met het bestuur, leraren, ouders en leerlingen over de kwaliteit van de indicatoren.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met twee leden van het bestuur en een leraar.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten van schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .					•
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.					•

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen				•
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.				•
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.				•

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				•
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.				•
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.				•

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	

Naleving

	ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op ntc-vo De Kraanvogel en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken.

Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De Nederlandse Taal en Cultuur lessen van De Kraanvogel in Kampala worden op vijf locaties gegeven die verspreid liggen over het drukke Kampala. Er is voor gekozen om de Nederlandse taallessen te geven op de scholen waar de Nederlandse leerlingen dagonderwijs volgen. De ntc-leraren maken gebruik van de accommodaties van de internationale scholen. Dit zijn scholen die prachtig zijn gesitueerd en de lokalen zijn goed toegerust. Bovendien hebben de leraren een kast of een plek waar ze het materiaal van de ntc-school kunnen opbergen. Het nadeel is dat ze soms moeten wachten tot een leraar klaar is. De samenwerking met de meeste scholen prima. De leerlingen krijgen op het voortgezet onderwijs één keer in de week drie uur les. Voor een paar leerlingen is een uitzondering gemaakt. Zij volgen twee uur les en maken extra opdrachten.

De school heeft net als veel ntc- scholen te maken met wat wisselingen van personeelsleden. Er werken drie leraren en de directeur vervult ook lesgevende taken. Twee leraren zijn al redelijk lang aan de school verbonden. De directeur is dit schooljaar begonnen maar was in verband met privéomstandigheden niet bij het inspectiebezoek aanwezig. De directeur is iemand met veel ervaring zowel in Nederland als ook in het buitenland. Ook is er dit schooljaar een nieuwe leraar gestart die een paar klassen samen doet met een meer ervaren leerkracht. Zij draait steeds vaker een eigen groep. Door deze 'extra' leraar heeft de school ruimte gecreëerd voor collegiale consultatie. Het lijkt er op dat de leraren die nu op de Kraanvogel werken er volgend schooljaar ook zullen zijn. De twee leraren die in het voortgezet onderwijs werken hebben een onderwijsbevoegdheid. Voor het Nederlandse taalonderwijs is voor een paar leraren bijscholing en verdieping nodig. Dit wordt door het team, de schoolleider en het bestuur zeer serieus genomen.

Het bestuur bestaat uit vijf leden en is redelijk stabiel. De samenwerking is effectief, er is genoeg (randvoorwaardelijke) expertise binnen het bestuur. De contacten met de schoolleider lopen goed. Positief is dat de Vlaamse inbreng ook een steeds belangrijker rol gaat spelen.

Bij de Kraanvogel staan rond de 62 leerlingen ingeschreven, 48 primair onderwijs leerlingen en 14 voortgezet onderwijs leerlingen. Het leerlingenaantal is al jaren redelijk stabiel. De school geeft onderwijs aan leerlingen die het Nederlandse onderwijs in richting 1 en 2 volgen. Dit zijn leerlingen die niet meer dan twee jaar taalachterstand mogen hebben ten opzichte van de kinderen in Nederland.

Algemeen beeld

Het onderwijs op de Kraanvogel is van voldoende kwaliteit met een aantal positieve kenmerken die we als goed waarderen. Alle indicatoren zijn voldoende en bij het schoolklimaat hebben we de betrokkenheid van ouders en de respectvolle manier waarop leraren met leerlingen omgaan en leerlingen met elkaar, als goed gewaardeerd. Datzelfde geldt voor de efficiënte manier waarop de leraren met de geplande onderwijstijd omgaan. De opbrengsten beoordelen we niet aangezien het om een beperkt aantal leerlingen gaat.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie kan de leerresultaten niet beoordelen voor het voortgezet onderwijs. Het gaat om een te kleine groep leerlingen om hierover een gefundeerd oordeel te geven. Bij de bovenbouw worden de leerlingen gevolgd met behulp van tussentijdse toetsen vanuit de methode en toetsen die leiden naar het IGCSE (International General Certificate of Secondary Education). Voor de onderbouw worden de leerlingen gevolgd met behulp van methode onafhankelijke toetsen. Dit maakt dat de voortgang van de leerlingen systematisch wordt gevolgd.

De inspectie heeft gezien dat de leerlingen tijdens de schoolperiode voldoende vooruitgaan en dat school zorgvuldig toewerkt naar het IGCSE. Dit examen kunnen de leerlingen, voor het Nederlands, na 2019 niet meer afleggen omdat dit examen dan niet mee beschikbaar is. Het bestuur, de schoolleider en het team onderzoeken hoe leerlingen op een andere manier in de toekomst een certificering voor het Nederlands kunnen behalen. Wellicht is het CNaTV een optie. Dit examen kan op verschillende niveaus en ook bij onderbouw leerlingen worden afgenomen.

Onderwijspraktijk

Het aanbod voldoet

Voor het voortgezet onderwijs heeft de school in het schoolplan en de schoolgids vastgelegd welke kerndoelen en eindtermen aan bod komen. Met hulp van een methode en de onderdelen die in de examens terugkomen heeft de school dit uitgewerkt. Wij hebben gezien dat hier ook consequent aan wordt gewerkt al lukt het in de praktijk niet altijd om alles aan te bieden. Leraren gaan hier verstandig mee om. Huiswerk voor de leerlingen in het voortgezet onderwijs, met name een paar leerlingen die wekelijks een uur missen, speelt daarbij een belangrijke rol.

Kortom de kerndoelen en afgesproken eindtermen in het voortgezet onderwijs komen in voldoende mate aan de orde en de leerjaren sluiten voldoende op elkaar aan.

Het einddoel is eigenlijk voor de meest leerlingen ongeveer hetzelfde. Het is wellicht zinvol om met ouders en de leerlingen een einddoel per leerling af te spreken aangezien niet alle ouders en leerlingen eenzelfde einddoel voor ogen hebben. Deze einddoelen kunnen dan gekoppeld worden aan de kerndoelen of de eindtermen. Want op de Kraanvogel wordt vrijwel altijd één (dezelfde) leerlijn gevolgd.

De cultuurpoot kan op de Kraanvogel versterkt worden. Positief zijn de initiatieven van een aantal Vlaamse ouders die ook de Belgische inbreng verder willen uitbouwen. Het is daarbij belangrijk te luisteren naar wat de leerlingen leuk vinden en ze te betrekken bij de voorbereiding van bijvoorbeeld de culturdagen. Ze geven nu aan deze dagen niet zo aansprekend te vinden.

Goed voorbereide en actieve lessen

We hebben mooie lessen gezien waar goed over is nagedacht. De leraren besteden veel tijd aan de voorbereidingen en we hebben dan ook de taakgerichte werksfeer als goed beoordeeld. Leraren weten wat ze willen behandelen. De leerlingen leren veel en de ambities liggen hoog. Positief zijn ook de weektaken waardoor de leerlingen zelf kunnen bepalen wat ze gaan doen en in welke volgorde. We hebben gezien dat de leerlingen gemotiveerd en hard werken. Leraren zijn geduldig en leggen voldoende uit.

De leerlijnen en de voorbereiding van de lessen komen vooral uit de methodes. Op de school werken professionele en creatieve leraren. Met dit team is het mogelijk een volgende stap te maken om het onderwijs dichter te laten aansluiten bij de belevingswereld van de leerlingen en hier meer cultuuraspecten in te verwerken. Het onderwijs kan hier door gevarieerder en uitdagender worden waardoor het beter aansluit op de verschillende doelen die ouders en leerlingen voor ogen hebben.

Het is positief dat er wat ruimte is doordat er één leerkracht soms 'over' is hierdoor wordt het mogelijk om samen lessen voorbereiden, met elkaar een les te geven en bij elkaar in de klas kijken. Dit biedt mogelijkheden om als team het onderwijs verder te verbeteren.

Lessen kunnen doelgerichter

Punt van aandacht is nog de doelgerichtheid van de lessen. De leraren weten heel goed wat ze gaan doen maar nemen de leerlingen hier niet altijd in mee. Kansen liggen er nog om ook voor de leerlingen de lessen doelgerichter te maken. Door een programma op het bord te schrijven en daar ook inhoudelijke, contextrijke doelen aan te verbinden waar de leraar aan het einde van de les op terug komt. Ook dit kan in de vorm van een spel of op een andere interactieve werkwijze.

Afstemming voldoende

Door de kleine groepen en de taakbrieven besteden de leraren veel individuele aandacht aan de leerlingen. De inspectie heeft dan ook de afstemming wat betreft het aanbod, de instructie en de verwerking als voldoende beoordeeld. Hier hebben wij wel verschillende werkwijzen gezien. De school kan hier ook meer inzetten op de verantwoordelijkheid van de leerlingen en het onderwijs aantrekkelijker maken door ook de leerlingen die wat sneller zijn meer uit te dagen, eigen projecten van leerlingen te stimuleren en ook het gebruik van de digitale mogelijkheden en coöperatieve werkvormen kunnen hierbij helpen.

Zeer efficiënt gebruik van de onderwijstijd

De onderwijstijd wordt op de Kraanvogel, terecht, als zeer belangrijk gezien. Absenties worden bijgehouden, leerstof wordt meegegeven als leerlingen niet voldoende tijd hebben gehad op school en ook lezen en huiswerk zijn belangrijke aandachtspunten van de leraren die dat ook nadrukkelijk doorgeven aan de leerlingen. We hebben het efficiënt gebruik van de onderwijstijd als goed gewaardeerd.

Daarbij maken wij wel de opmerking dat er nu een paar leerlingen door omstandigheden een uur moeten missen. De school vult dit aan met extra (huis)werk maar dergelijke situaties moeten wel zeer beperkt blijven.

Positief en respectvol schoolklimaat met betrokken ouders

Op de school werken goede, bevlogen docenten en er heerst tijdens de lessen een positief en prettig schoolklimaat. De leraren zijn geïnteresseerd in de leerlingen en gaan positief en respectvol met ze om en zijn veel met ze in gesprek. We hebben gezien dat de leerlingen dat onderling ook doen. Ondanks de leeftijdsverschillen die er zijn binnen het voortgezet onderwijs hebben ze het heel gezellig met elkaar, helpen ze elkaar en hebben ze veel plezier tijdens de pauze. Leerlingen voelen zich zichtbaar veilig en prettig op de school.

Ouders zijn tevreden over de school, het team en het aanbod en ze zijn zeer betrokken bij de school. De lijntjes zijn kort en ouders zijn altijd bereid om te helpen. Bovendien hebben leraren en de schoolleider meestal wel tijd om ouders te woord te staan. Mooi zijn de Vlaamse initiatieven om ook de Belgische onderwijskenmerken en Vlaamse cultuur nog meer een plek te geven in het onderwijs. Dit gebeurt op een harmonieuze manier en heeft doordat één van de bestuursleden een Vlaamse achtergrond heeft een goed kans van slagen.

Begeleiding volledig en voldoende zorg indien nodig

De begeleiding en de zorg heeft de inspectie als voldoende beoordeeld. De school heeft voor de onderbouw in het voortgezet onderwijs een samenhangend geheel van genormeerde toetsen. Daarnaast gebruikt de school ook nog de methode gebonden toetsen. Hiermee wordt de voortgang van de leerlingen gevolgd en ook worden en maatregelen voor het aanbod gemaakt. Bovendien zijn de leraren op de Kraanvogel in staat vroegtijdig te signaleren welke leerlingen zorg of extra hulp nodig hebben. De leraren bespreken deze leerlingen met elkaar, met ouders en verlenen hulp, geven extra uitleg en doen dit zoveel mogelijk tijdens de lessen.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg is voldoende. Bij de Kraanvogel is alles netjes geregistreerd. De schoolgids en het schoolplan geven informatie over de school, de verschillende leerlijnen en de werkwijze van de school. Bovendien beschikt de school over een jaarplanning en zijn de leeropbrengsten in kaart gebracht. Jaarlijks worden het onderwijs en de resultaten van het onderwijs geëvalueerd. De rollen en taken tussen bestuur, schoolleider en het team zijn verdeeld en overzichtelijk vastgelegd. Dit alles wordt jaarlijks geëvalueerd. Daarnaast is er nog veel materiaal en kennis bij leraren beschikbaar. Hier liggen nog kansen om dit toegankelijk en inzichtelijk te maken voor het hele team.

Kortom de school heeft zicht op haar leerlingpopulatie, evalueert het onderwijs regelmatig en werkt planmatig aan verbeteringen.

Voor volgend schooljaar liggen er kansen om de jaarplanning concreter te maken. Om doelen te bereiken is het belangrijk dat er duidelijke afspraken worden gemaakt (gekoppeld aan middelen). Die afspraken kunnen gaan over scholing, begeleiding, coaching, (gezamenlijke) voorbereiding van de lessen en van elkaar leren door bij elkaar in de lessen kijken. In de jaarplanning kunnen de speerpunten voor volgend schooljaar concreet vastgelegd worden in meetbare doelen, met een tijdsplanning, verantwoordelijke uitvoerders en de wijze waarop wordt geëvalueerd.

Het is daarbij belangrijk dat ingezet beleid goed geborgd blijft. De samenwerking tussen de leraren is daar een mooi onderdeel van maar ook het goed opslaan en toegankelijk maken van afspraken, regel, formats kunnen daar zinvol in zijn.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.